

predloge, da vprašuje, kjer stopi pred nejasnost, in da rešuje časovna vprašanja, imajoč vedno pred očmi najvišji smoter in najplemenitejši namen: harmonski vsestranski prosvetni napredek slovenskega naroda.

In zatorej se usojamo vprašati naše dramatično društvo, če bi ne bilo umestno, da začne spet izdajati »Slovensko Talijo«.

Motivi, ki so vodili dramatično društvo svoj čas, da je izdajalo »Talijo«, so ostali pač isti še danes. Rekli bi celo, da bi imelo dramatično društvo sedaj še tehtnejši vzrok, da bi izdajalo »Talijo«. Zakaj dramatične predstave v našem novem gledališču so se pomnožile, zanimanje za gledališče narašča vidno; in zatorej mislimo, da bi se tudi »Talijine« knjige dandanes lože razpečavale, nego so se poprej.

Dramatično društvo želi gotovo tudi, da bi se njegovi člani pomnožili in s tem pomnožilo društveno premoženje. Najboljša agitacija za tako pomnoževanje članov pa bi bile »Talijine« dramatične izdaje; marsikdo bi rajši pristopil društvu, če bi dobival kot »spomin« »Talijine« zvezke. Tudi naše domače knjigotrštvo se razvija, in upati je, da bi se knjige »Talijine« sedaj lože spravile med ljudi, nego se je to moglo zgoditi poprej.

Vrhutega, da je dala intendantca v novejšem času marsikaj prevesti iz tujih jezikov, kar bi bilo vredno, da se tudi v tisku objavi in potem čita med občinstvom, začeli so se slovenski pisatelji resno pečati z izvirno dramatiko. Nekaj takih dramatičnih del je objavila zaslužna Gabrščekova »Slovanska knjižnica« v Gorici. Pričakovati pa je še več izvirnih del, ki nam ne bodo na sramoto.

Objavljati in izdajati takšna izvirna ali prevedena dela dramatiška, ki so na odru imela uspeh in ki so jih presodili poklicani, s peresom resno se baveči literati, to bi bila tudi naloga dramatičnega društva.

Zato pa se usojamo ob jubileju našega gledališča vprašati:

»Slovenska Talija« — kje si?

Theatrophilos.

† **Mihael Munkacsy**, slavni ogrski slikar, je umrl dne 1. maja v nekem zdravišču za umobolne blizu Bonna. Munkacsy je bil rojen l. 1846. v ogrskem mestu Munkacsu, odkoder si je pridela tudi svoje ime, kajti po svojem očetu se je pisal *L i e b*. Najprej se je učil mizarstva, potem je prepotoval z nekim slikarjem ogrske gradove in pomagal svojemu mojstru učeč se risanja. Študiral je potem v Monakovem in v Düsseldorfu. Od leta 1872. je bival stalno v Parizu, kjer je kmalu zaslovel kot imeniten slikar. Tiste slike njegove, katerim je podlaga verski sujet, so mu prinesle največ slave. Takšne slike so: »Kristus pred Pilatom«, »Kristus na križu«, »Križanje« in pa l. 1896. dovršena slika »Ecce homo«. Za nas Slovence je Munkacsy zaradi tega zanimiv, ker mu je pri marsikateri sliki — zlasti pri »Kristusu pred Pilatom« — izdatno pomagal naš *Juri Šubic*. Marsikatero Munkacsyjevo sliko je izvečine dodelal pravzaprav naš *Juri Šubic*. Munkacsy je našega rojaka imel jako rad in je visoko cenil njegovo slikarsko umetnost . . . »Oh, moj ljubi Šubic« — je rekel o neki priliki Munkacsy — »ko bi znal jaz tako lepo slikati, kakor znate vi!« . . .

Razmerje med Munkacsyjem in Jurjem Šubicem nam pojasnijo nekatera pisma Šubičeva v prihodnjih številkah »Ljubljanskega Zvona«.

† **Hugo Badalič**, gimnazijski ravnatelj v Zagrebu in znani pesnik hrvaški, je umrl preteklega meseca v 49. letu svoje dobe. Pokojni Badalič je bil vse-

stransko izobražen mož in jako priljubljen pesnik. Njegove pesmi, ki jih je zbrane izdala »Matica Hrvatska«, so večinoma lirsko-refleksivnega značaja. Najbolj hvalijo njegovo klasično filozofsko pesem »Panem et circenses«, ki je bila tiskana najprej v »Viencu«. Neki kritik pravi o tej pesmi, da »človek gotovo ne zna, da li bi se više divio umjetničkoj kompoziciji ili mirisnoj jedrini i muževnoj krepčini izraza, da li formalnoj lakoći ili živoj plastici.« Badalič je bil sploh marljiv pisatelj ter je med drugim prevedel tudi Goethejevega »Fausta«. Lahka mu zemlja bratovska!

† Ruski slikar I. K. Ajvazovskij je umrl dne 2. maja v Šejh-Mamaju na Krimu blizu Teodozije, 83 let star. Ajvazovskij je bil genialen slikar, »pesnik morja«, ki ga je upodobil v skoro nebrojnih svojih dovršenih slikah. On je osnoval šolo ruskih marinistov, katerih dela so dosegla svetovni glas. Ni je galerije ne v Evropi, ne v Ameriki, kjer bi ne bilo nobene slike Ajvazovskega. Ajvazovskij je užival velik ugled po vsem omikanem svetu. No, ne neomejena hvala, ne lovorjevi venci ga niso motili na potu umetniškega ustvarjanja. Naslikal je preko 5000 slik, izmed katerih pripadata dve tretjini morskemu žanru. Ajvazovskij je strastno ljubil svojo umetnost; nikdar ni prevedel dne, ne da bi bil imel kista v roki. Na vsaki razstavi so obudile njegove nove slike veliko pozornost. V njegovih slikah so izvedeni vsi momenti dnevne in večerne luči; mnogo njegovih žanrskih in zgodovinskih slik je v zvezi z večnim morjem. Morska priroda mu je bila vse; njej je podrejal Ajvazovskij vse drugo, kakor da je hotel pokazati zmagonosno veličajnost narode nad človekom.

Ajvazovskij je prepotoval v svrhu svojih študij obale Črnega, Baltskega, Sredozemskega in Atlantskega morja. Z vsakega potovanja je prinesel s seboj novih umotvorov.

V elementu morskem ga ni motiva, ki bi ga ne bil upodobil genialni kist Ajvazovskega. Znamenite so tudi tiste njegove slike, ki so v zvezi s slavo ruskega brodovja.

Ko je bil še gojenec slikarske akademije, si je pridobil s svojim talentom naklonjenost carja Nikolaja, ki mu je podelil veliko štipendijo ter ga poslal v spremstvu velikega kneza Konstantina Nikolajeviča na potovanje po finskem zalivu. To potovanje je imelo na mladega umetnika blagodejen vpliv, in prinesel je s seboj vse polno načrtov in slik.

V svojem rojstnem mestu Teodoziji je priredil Ajvazovskij okoli 120 izložb v dobrodelne namene. V Rusiji sami je priredil nad 80 razstav, v inozemstvu pa 40. Ustvarjajoča moč ga ni ostavila niti v najvišji starosti. Umril je z velikimi načrti v glavi in s kistom in paletami v rokah. S svojimi slikami je proslavil Ruse in Slovane.

(Po »Viencu«.)

† Vasilij Pavlovič Vasiljev, prvi vseučiliški profesor kitajskega in mandžurskega jezika in literature, učenjak svetovnega imena, je umrl 9. maja v Petrogradu v visoki starosti. Vasiljev je napisal mnogo knjig o imenovanih vstočnih jezikih, o katerih je veljal za pravo avtoriteto.

